

VODIĆ ZA BOŽIČNU KUPOVINU

Ove godine su se dogodili revolucionarni pomaci u razvoju računalne tehnologije. Nisu to samo bile marketinški dobro osmišljene akcije i proizvodi, kako to vrlo često zna biti. Intel je izbacio moćne Core 2 Duo procesore, a AMD je odgovorio sa Socket AM2 platformom. Specijalisti za grafičke kartice ATI i Nvidia nemilosrdno izbacuju sve jače i bolje modele. Hard diskovi imaju maksimalni kapacitet od 750 MB, a čak i napajanja za kućišta imaju snagu od 1000W. Brzina i kapacitet memorija stalno raste, a čak i USB stickovi već imaju 8 GB. LCD monitori su standardni dio ponude, a čak i veći formati su cjenovno pristupačni. Ali naravno da noviteti obično i koštaju.

Ako ne pratite ponudu sa ovoga tržišta stalno, nekada ćete i platiti više nego što ste trebali. Koji procesor uzeti, kojeg proizvođača, za kakvu namjenu? Koliko memorije? Čemu veliki hard disk kada računalo koristite samo za Internet i po koji dopis? Nema smisla kupiti računalo TOP karakteristika, a iskoristiti samo 5% njegove snage. Ja obično svojim kupcima, koji otvoreno priznaju da se ne razumiju u računala ama baš ništa, kažem sljedeće. Nema potrebe kupiti autobus, da biste vozili dijete u školu ili kamion sa prikolicom radi nedjeljne kupovine na tržnici ili supermarketu. Zamislite kako apsurdno zvuči. A to upravo velika većina radi kod kupovine računala. Kupi moćno računalo, koje im ne treba, a poslije par godina se žale kako su ga skupo platili, a ono je već zastarjelo. Uvijek postoji optimum karakteristika, cijena i namjena.

PROCESOR

Počnimo prvo sa procesorom, najvažnijim dijelom računala. Između mnogo vrsta koje možete usporediti ako znate, treba gledati nekoliko parametara. Čak i naočigled bolje karakteristike ne znače brži procesor. Prvo i osnovno je da trebate znati kojoj tehnološkoj generaciji procesor pripada, njegovu brzinu, njegov FSB na kom radi i njegovu cache memoriju. Nije dovoljno birati samo po brzini kako to ljudi obično rade. Vješti trgovci to često koriste da podvale slabije računalo za više novaca.

Najslabiji procesori su AMD-ovi Semproni i Intelovi Celeroni. I jedne i druge predložio bih da ne gledate kod kupovine, jer za samo 100 kuna više novaca možete dobiti dosta jače procesore. To su procesori isključivo za jednostavni uredski posao, a i tamo bi bilo bolje uzeti nešto skuplje, jer će računalo duže trajati.

U srednju kategoriju spadaju AMD-ovi Athloni 64 i Intelovi Pentium 4. Do prije nekoliko mjeseci to su bili glavni procesori u ponudi. Svi oni koriste jednu procesorsku jezgru (core) za obradu informacija. Za kućna računala namijenjena igricama predložio bih da ih zaboravite i izaberete nešto novije. Za uredske poslove i nezahtijevne korisnike su idealni prvenstveno radi niske cijene. Tu predlažem da izaberete Intelov procesor 3,06 GHz, koji radi na FSB 533 MHz (kao i Celeron procesor), ali ima 1 MB cache memorije, što je 4 puta više od Celerona. Oznaka za narudžbu #524. A cijena 650 kn sa uračunatim PDV-om. Par desetaka kuna je skuplji procesor koji radi na FSB 800 MHz (#531). Vrijedi i to platiti ako Vam matična ploča podražava sabirnicu na 800 MHz.

Najnovija tehnologija je ponudila procesore sa dvije jezgre (Core Duo). Intel je u međuvremenu izbacio i Core 2 Duo procesore, koji predstavljaju već usavršenu generaciju tih procesora. Pazite razlika je velika u karakteristikama, a ne tolika u cijeni. O tim procesorima je pisano opširno prethodni mjesec. Oni imaju nižu frekvenciju, ali daju 40% veću snagu uz manju potrošnju energije, pa imaju izvrsno riješeno hlađenje. Prijedlog za izbor INTEL CORE2 DUO 2,13GHz. Radi na frekvenciji sabirnice 1066 MHz i ima cache memoriju 2MB. Oznaka E6400. Cijena 1825 kn. Za zahtijevnije korisnike tu je model E6600 od 2,4 GHz sa 4 MB cache memorije. Stravična snaga. Cijena 2570 kn. Ima i jačih ali i daleko skupljih.

AMD nudi u tom segmentu Athlon 64 X2 procesore. Ako se odlučite za ovaj zadnji model, preporuka za jedan od jeftinijih (entry level) je Athlon 64 X2 4200+. Obavezno uzmite BOX verziju sa originalnim AMD coolerom (ventilator i hladnjak), kako ne biste imali problema sa zagrijavanjem i bukom. Ovaj procesor ima brzinu 2,2 GHz i cache memoriju od 512 MB. Ovaj procesor je solidan i za igrice i multimediju (muziku, filmove ...). Cijena 1800 kn. Naravno da ako to budžet dozvoljava vrijedi uzeti i jači procesor, ali za pisanje u Wordu i surfanje po Internetu nema potrebe.

Preporuka kod ovih procesora nove generacije je da izaberete Intel. Razlika u cijeni je mala. Ipak Intel proda dva puta više procesora od AMD. Nije ni to bez veze.

COOLER

Ako želite overclockirati Vaš procesor, tj. dobiti jače performance računala, a da ne platite tu razliku cijenom procesora, onda Vam originalni cooler neće biti dovoljan. Takva radnja će podići radnu temperaturu procesora, pa treba dodatno hlađenje i stalna kontrola temperature. I pored toga zna se desiti da procesor jednostavno pregori. Stoga nikako ne bih predložio takve aktivnosti. Na kraju kada se podvuče crta, sve ono što ste uložili dodatno u super hladnjake i ventilatore, koštati će Vas možda i kao skupljci procesor. A ako Vam pregori kojim slučajem, a to ne spada u jamstvo, onda Vas ta avantura zaista skupo košta. Uz to povećavate i nivo buke, jer jači ventilatori, koji brže vrte, proizvode i jači šum.

Ako se ipak odlučite overclockirati procesor ili želite cooler koji manje buči od Vašeg standardnog evo nekoliko najboljih modela. Nisu jeftini, a nećete ih naći niti u svakoj trgovini.

1.Jedan od velikih proizvođača je Titan, a njegov model Amanda namjenjen je kako za AMD's Socket AM2 (TTC-NP02TZ) i Intelov Socket 775 (TTC-NP04TZ). Tu se radi o kombinaciji aluminijskog hladnjaka sa bakarnim dijelom koji prijanja za procesor i dva ventilatora koja ispuhuju topli zrak i tako ga hlađe. Kako sve ovo zauzima i dosta prostora dimenzije toga coolera su 140 x 95 x 170 mm. Čak i pri maksimalnoj brzini os 1500 RPM goto da nećete čuti nikakvu buku. Čak i ventilator prosječne grafičke kartice pravi veću buku. Naravno da ovo nećete ugrađivati u slabe mašine.

2. Zalman je jedan od najpoznatijih proizvođača, koji opet ima jedan od top modela u ponudi. To je CPNS9700. Povećan je hladnjak i ventilator u odnosu na prethodni najprodavaniji model od lani. Naravno da se radi i za AMD i za Intel. I ovdje kao i kod drugih, nije moguće ga koristiti na svim matičnim pločama. Stoga prije kupovine provjerite u listi kompatibilnih matičnih ploča, da li je i Vaša ploča u njoj. U suprotnom ste bacili 700 kuna.

3. Ako ste pobornik vodenog hlađenja, evo ideje i za Vas. Sunon Waturbo je cooler koji kombinira hlađenje zrakom i tečnošću koja je unutar hladnjaka i koja osigurava brži protok, a time i hlađenje. Ventilator ujedno pokreće i pumpu koja pokreće tečnost unutar kućišta. Naravno da se radi i za AMD i za Intel procesore i predstavlja najtiši model uopće za procesore čija maksimalna snaga ne prelazi 130W.

4. Iako, kada pričamo o coolerima, obično mislimo na onaj za procesor, podsjetimo se da i grafičke kartice imaju na sebi nekakav aktivni ili pasivni hladnjak. Često je to potrebno i za hard disk. Ako ništa produžiti ćemo mu vijek trajanja i izbjegći da izgubimo podatke ili da cijeli sustav moramo reinstalirati na novi disk. Evo nečega po mišljenju mnogih najboljeg što se nudui na tržištu. Naravno da i neki drugi možda dosta jeftiniji će biti dovoljno dobar. Sytrin's KuFormula VF1 je poznat po rješenjima za grafičke procesore, a SHF1 za hard diskove. Ugrađuje se u 5,25" utor (tamo gdje se ugrađuje i CD/DVD). Boja se može izabrati, ali

najčešće je to crna ili siva. Ima dva ventilatora od 40 mm i led diode kao indikaciju rada. Uz to kod ugradnje stavlja se na gumene elemente, koji ublažavaju vibracije, a time pružaju hard disku bolju zaštitu na udarce.

MATIČNE PLOČE

U pretprešlom broju bilo je govora o Intel chipsetima i matičnim pločama za Core 2 duo procesore, pa se nećemo ponavljati. Sada su već i drugi proizvođači izbacili svoje chipsete, a sve više je ploča raznih proizvođača. Ja bih ipak se zadržao na izboru originalne Intelove matične ploče. To sam uradio i u svome novome računalu.

Za Athlon 64 FX jedna od ploča koja se prporučuje je Gigabyte M59SLI-S5 sa Nvidia nForce 590 SLI chipsetom. Prihvata sve procesore AMD Socket AM2 od najslabijeg Sempron do FX-62. Ima četiri slota za DDR2-800 memorije, dvije mrežne gigabitne kartice, integriran USB 2.0 i Firewire-1394a port i 8-kanalni audio sa DTS i Dolby Digital.

Nećete pogriješiti niti ako izaberete K8N Diamond ili K8N SLI Platinum sa nForce 570 SLI chipsetom. K9N Diamond je na bazi nForce 590 SLI chipset, koji je top proizvod za AMD.

MEMORIJA

Također je bilo govora u pretprešlom broju o tome. Recimo stoga samo neka to bude 200 pinska DDR2 od minimalno 512 MB, a optimalno 2x512MB. Naravno ad 2x1GB je još i bolje. Kako je memorija u zadnjih dva mjeseca poskupila i 100% i postala veoma značajna stavka pri kupovini računala, nemojte pretjerivati sa njom sada pred praznike, siguran sam da ćete drugi modul kupiti jeftinije tamo u drugom mjesecu. I tu naravno birate između brzina 533 MHz, 667 MHZ i 800 Mhz. Razlike u cijeni da gotovi i nema, pa preporuka uzmite bržu.

HARD DISK

Najmanji hard disk koji možete kupiti i koji se proizvodi za stolna računala je 80 GB. Stari standard sa IDE ATA diskovima izbjegavajte, jer već preko godinu dana sva nova računala bi trebala isključivo imati seriell ATA diskove (SATA). Čak je već izašla i druga generacija SATA II. Razlika u cijeni minimalna od svega deset do dvadeset kuna između najnovijeg i najstarijeg istog kapaciteta. Stoga pazite da Vas ne preveslaju i ne pokušavaju ubijediti kako je to skoro isto. Ako se bavite filmovima i muzikom onda će Vam disk ovoga kapaciteta biti možda i premali, iako ga većina korisnika neće nikada do kraja napuniti. Na raspolaganju Vam je paleta od 120 GB, 160 GB, 200 GB, 250 GB, 320 GB, 400 GB, 500 GB i 750 GB. SATA II diskovi imaju brzinu prijenosa informacija od 3 Gbit/sekundi, pa tražite takav. Cijena rekli smo već gotovo ista. Treći parametar je opet cache memorija ali ovaj puta hard diska. Većinom je to 8 MB. Rijetki su još oni stari modeli sa 2 MB. Novi modeli imaju 16 MB, ali samo veći od 250 GB. Pa za zahtjevnije korisnike predlažem da uzmete baš disk SATA II 250 ili 320 GB, 3Gbit/sec, 16 MB. Nećete ga puno više platiti niti od najjeftinijeg koji košta 350 kn. Razlika je oko 300 kuna.

NAPAJANJE, MODEM I MREŽNA KARTICA

Napajanje je veoma važano, ali kako je cijena računala još važnija često se tu najviše štedi. Potrudite se da ima 400 W i izbjegavajte nekakva minijaturna kućišta u kojima je po pravilo veoma slabo napajanje. U njima je prom zagrijavanja još više izražen, pa takva računala mogu često smrzavati.

Iako je cijena modema beznačajna, a kako većina nas danas uživamo u blagodetima ADSL-a, modem nam više nije potreban u računalu, osim ako ga ne želimo koristiti kao telefax. Ovisno kakvu verziju uređaja za spajanje ADSL-om izaberemo može nam trebati i mrežna kartica. Većina matičnih ploča ih ima ugrađene na sebi. One su naravno neophodne za povezivanje u mrežu u poduzećima. Ali i kod kuće često postoje dva računala, a sada ih je zgodno i povezati radi prebacivanja podataka.

GRAFIČKA KARTICA

Većina matičnih ploča ima integriranu grafičku karticu na sebi. Za uredski posao, Internet, sasvim dovoljna. Čak i mnoge igrice rade besprijeckorno. Za manju djecu više nego dovoljno. Za profesionalce koji se bave projektiranjem, grafičkom pripremom naravno da trebaju jače kartice, ali najzahtjevnije su neke najnovije igrice. Cijena takvih kartica se kreće od 1000 -5000 kuna. Ovdje je teško dati savjet što uzeti, jer cijena je direktno proporcionalna mogućnosti kartice. Karakteristike kartice su određene i benchmark testovima. Pogledajmo što kažu na stranici www.tomshardware.com o tome. U ovome članku smo koristili neke njihove podatke i mišljenja. Oni su uradili test velikog broja kartica i smatraju se prilično objektivni. Testovi samih proizvođača naravno da daju bolje rezultati sopstvenim karticama.

